

SULH VE HUKUK PROTOKOLÜ İŞE İADE DAVASI SONUÇLARI GİBİ İŞLEM GÖRÜR

ÖZET

İşçi ve işveren vekilleri arasında imzalanan Sulh ve İbra Protokolü doğrultusunda, taraflar arasında kurulan iş ilişkisinden kaynaklanan tüm işçilik alacaklarına karşılık işçiye yapılacak olan ödemeler konusunda anlaşmaya varılmış olunması ve sulhun kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğurması nedeniyle, işveren tarafından sigortalı adına düzenlenerek SGK' ya verilecek dört aylık prim ve hizmet belgelerinin işe iade kapsamında işleme alınmaktadır.

SULH VE HUKUK PROTOKOLÜNÜN SONUÇLARI

6325 Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununa istinaden işveren-işçi ilişkisinden kaynaklanan, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebine ilişkin bir uyuşmazlığın arabuluculuk süreci sonucunda anlaşma ile sona ermesi durumunda, taraflar ve avukatları ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anlaşma belgesinin icra edilebilirlik şerhi aranmaksızın ilam niteliğinde belge sayılması gerektiğinden, imzalanan arabuluculuk anlaşma tutanağının mahkeme kararı niteliğinde sayılarak Kurum iş ve işlemlerinde mahkeme ilamı vasfında kabul edilerek işlem yapılması gerekmektedir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun "Sulh" başlıklı 313 üncü maddesi;

"(1) Sulh, görülmekte olan bir davada, tarafların aralarındaki uyuşmazlığı kısmen veya tamamen sona erdirmek amacıyla, mahkeme huzurunda yapmış oldukları bir sözleşmedir.

(2) Sulh, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri uyuşmazlıkları konu alan davalarda yapılabilir.

(3) Dava konusunun dışında kalan hususlar da sulhun kapsamına dâhil edilebilir.

(4) Sulh, şarta bağlı olarak da yapılabilir." hükmünü,

"Sulhun zamanı" başlıklı 14 üncü maddesi;

"(1) Sulh, hüküm kesinleşinceye kadar her zaman yapılabilir.

(2) (Ek:22/7/2020-7251/30 md.) Sulh, hükmün verilmesinden sonra yapılmışsa, taraflarca kanun yoluna başvurulmuş olsa dahi, dosya kanun yolu incelemesine gönderilmez ve ilk derece mahkemesi veya bölge adliye mahkemesince sulh doğrultusunda ek karar verilir.

(3) (Ek:22/7/2020-7251/30 md.) Sulh, dosyanın temyiz incelemesine gönderilmesinden sonra yapılmışsa, Yargıtay temyiz incelemesi yapmaksızın dosyayı sulh hususunda ek karar verilmek üzere hükmü veren mahkemeye gönderir." hükmünü,

"Sulhun etkisi" başlıklı 315 inci maddesi;

"(1) Sulh, ilgili bulunduğu davayı sona erdirir ve kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğurur. Mahkeme, taraflar sulhe göre karar verilmesini isterlerse, sulh sözleşmesine göre; sulhe göre karar verilmesini istemezlerse, karar verilmesine yer olmadığına karar verir.

(2) İrade bozukluğu ya da aşırı yararlanma hâllerinde sulhun iptali istenebilir." hükmünü amirdir.

Tarafların mahkeme dışında yapacakları sulh, kuruluş ve etkileri bakımından kural olarak bir maddî hukuk işlemidir. Mahkeme dışı sulh borçlar hukukunun konusu olduğundan, bu maddede düzenleme dışı bırakılmıştır. Taraflardan birinin, mahkeme dışı sulh sözleşmesinin yapıldığı ve bu sözleşmeye uygun olarak mahkemece bir karar verilmesi gerektiği yolundaki iddia ve talebi, diğer tarafça kabul edilmediği takdirde, onun varlığının ve kapsamının iddia eden tarafça ispatlanması gerekecektir. Maddede, taraflar arasında uyuşmazlık konusu olan hak üzerindeki anlaşmanın yargılamaya etkisi olduğundan, sadece mahkeme içi sulh düzenlenmiştir.

Tarafların, dava konusu hak üzerindeki kısmî kabul ve kısmî feragatleri yoluyla meydana gelen sulh, ancak üzerinde serbestçe tasarruf edilebilecek davalarda, davayı sona erdiren bir etkiye sahiptir.

Sulhun etkisi HMK'nın 315. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre sulh, ilgili bulunduğu davayı sona erdirir ve kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğurur. Şu hâlde mahkeme içi sulh, mahkeme tarafından bir hüküm verilmesine gerek olmaksızın davayı sona erdirir.

Öte yandan, tarafların mahkeme dışında sulh olmaları da mümkündür. Tarafların mahkeme dışında sulh sözleşmesi yapabilmeleri için derdest bir davanın varlığı gerekmez. Ayrıca derdest bir dava olsa bile mahkeme dışında yapılan sulh sözleşmesi ile devam eden yargılama etkilenmez. Mahkeme dışında yapılan sulh sözleşmesi ile devam eden yargılamanın etkilenebilmesi için mahkeme dışında yapılan sulhün, mahkeme huzurunda yapılan sulhe dönüştürülmesi gerekir. Mahkeme dışında yapılmış olan sulh sözleşmesinin mahkeme içi sulhe dönüşebilmesi için mahkemeye verilmesi ve mahkeme tarafından tutanağa geçirilmesi, duruşmada taraflara okunması, okunduğunun da duruşma tutanağına yazılması ve ondan sonra tutanağın taraflarca imzalanması gerekmektedir.

Bunun yanı sıra mahkeme dışında yapılan sulh sözleşmesinin hukuki niteliği itibariyle bir maddi hukuk sözleşmesi olduğu ve içeriğine göre hukuki sonuçlar doğurduğu, sözleşmenin tarafların ehliyet sahibi olması, karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanı, sözleşme konusunun yasalardaki emredici hukuk kurallarına, ahlaka, kamu düzenine yada kişilik hakları uygun, ayrıca eğer kanun tarafından öngörülmüş ise şekil şartlarına uygun olduğu sürece iki tarafın yaptığı sözleşmelerin geçerli olduğu,

Sigortalı tarafından işe iade davası açıldıktan sonra davanın tarafları arasında akdedilen sulh ve ibra sözleşmesinde; tıpkı işe iade talepli dava işveren aleyhine sonuçlanmış gibi işe iade edilmeyen işçiye ödenecek ücret ve tazminatlara ilişkin sözleşmede belirtilen miktarlar ile davaya ilişkin vekalet ücretinin de işverence ödenmesinin kararlaştırıldığı, işe iade davasının görüldüğü mahkeme dosyasına da sunulan ancak mahkeme içi sulhe ilişkin şartları taşımayan mahkeme dışı sulh sözleşmesinin hukuka uygun olduğu değerlendirilmiştir.

Buna göre işçi ve işveren vekilleri arasında imzalanan Sulh ve İbra Protokolü doğrultusunda, taraflar arasında kurulan iş ilişkisinden kaynaklanan tüm işçilik alacaklarına karşılık işçiye yapılacak olan ödemeler konusunda anlaşmaya varılmış olunması ve sulhun kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğurması nedeniyle, işveren tarafından sigortalı adına düzenlenerek SGK' ya verilecek dört aylık prim ve hizmet belgelerinin işe iade kapsamında işleme gerekmektedir.

Saygılarımızla...

[17.04.2025 Tarih 115494212 sayılı SGK Özelgesi ...>>>](#)